

Hjælperedskab i arbejdet med radikaliserings og ekstremisme

Nedenstående har til hensigt at hjælpe frontmedarbejdere og andre til at få en indsigt i, hvordan radikaliserings og ekstremisme kan forstås, og hvilke tegn der kan være på netop de problemstillinger.

Definitioner:

Nedenstående definition er hentet direkte fra Social- og Integrationsministeriets rapport: "Metoder i arbejdet med radikaliserings" 2012.

Ekstremisme:

"(...) betegner nogle miljøer og ideer, der blandt andet kan være karakteriseret ved:

- *Forenkede verdensopfattelser og fjendebilleder, hvor bestemte grupper eller samfundsforhold ses som truende.*
- *Manglende respekt for andre menneskers frihed og rettigheder.*
- *Ønsket om at skabe et mere "ordnet", "rent" eller "retfærdigt" samfund – om nødvendigt med udemokratiske midler.*
- *At man legitimerer eller udøver for eksempel trusler, pres, chikane, hærværk, vold eller terror med henvisning til samfundsforhold, man er utilfreds med.*
- *Intolerance overfor andres synspunkter."*

Radikaliserings:

"(...) betegner en proces, der kan ske gradvist eller mere pludseligt, og som blandt andet kan være karakteriseret ved:

- *At en person accepterer ekstremismens idéer og metoder og eventuelt tilslutter sig dens organiserede grupper.*
- *At der i mange tilfælde sker en intensiv socialisering, bearbejdning og gradvis skarpere retorik i lukkede grupper. Det kan for eksempel ske ved personlige samtaler eller i lukkede chatrooms på internettet.*
- *At der sker en adskillelse fra de bånd, den enkelte har til normale fællesskaber uden for gruppen. Det kan for eksempel være venner og fritidsaktiviteter.*
- *At der sker en "dehumanisering", hvor dem, man opfatter som fjender, ikke ses som mennesker, hvilket igen er med til at legitimere voldshandlinger.*

Bekymringstegn:

Nedenstående er opdelt efter: Bekymring for en konkret ung, bekymring for ungdomsmiljøer og bekymring for byer, samfund eller bydele.

Vigtigt! De nævnte bekymringstegn er ikke ensbetydende med, at der nødvendigvis er tale om radikaliserings eller ekstremisme. De skal ses som vejledende i forhold til at komme en afklaring nærmere i konkrete tilfælde.

Beskrivelsen af bekymringstegn er ligeledes inspireret af Social- og Integrationsministeriets rapport: "Metoder i arbejdet med radikaliserings" 2012.

Bekymringstegn hos en konkret ung

Relationer :

- Isolation eller splitning fra familien
- Fravalg af tidligere fritidsaktiviteter og venner
- Tilvalg af nye venner og relationer til individer eller grupper, der giver grund til bekymring, og som eventuelt er kendt for ekstreme holdninger og kriminalitet

Adfærd:

- Opsøger litteratur, film eller internetsider med ekstreme og voldelige budskaber
- Anvendelse af totalitære symboler gennem tatoveringer, plakater på værelset, påklædning mv.
- Involvering i bekymrende handlinger eller begivenheder som deltagelse i møder med ekstremistiske budskaber eller voldelige sammenstød
- Involvering i kriminalitet, vold eller anden alvorlig risikoadfærd

Holdninger:

- Udtrykker simple fjendebilleder, had mod specifikke grupper, konspirationsteorier. De specifikke grupper kan være eksempelvis homoseksuelle, indvandrere, danskere, muslimer mv.
- Afvisning af demokratiske principper, moralisering over for andre, hvor personen forsøger at tillægge andre sin overbevisning eller intolerance over for andre synspunkter eller holdninger
- Argumentering for såkaldte "absolutte løsninger". Eksempelvis forslag om at fjerne bestemte samfundsgrupper eller bombing af bestemte steder.

Bekymringstegn i ungdomsmiljøer

Her er der ofte tale om en kollektiv ændring af adfærd hos en gruppe unge. Der kan være tale om:

- Argumenter fra unge om, at det under bestemte omstændigheder er legitimt at anvende vold for at forandre ting i samfundet.
- Signalering af budskaber og holdninger ved benyttelse af totalitære "brands" og symboler
- Udtrykker forenkede fjendebilleder, had mod specifikke grupper, konspirationsteorier mv.
- Adfærdsændring, hvor de unge afbryder hidtidige venskaber og fritidsinteresser og i stedet dyrker et fællesskab med nogle af de ovenfor nævnte karakteristika for at få dækket behovet for identitet, samvær mv.

Bekymringstegn i byer, bydele eller samfund

Bekymrende tegn på problemstillinger med radikaliserings eller ekstremisme i hele byer, bydele, samfund mv. bør potentielt give anledning til en generel forebyggende indsats.

Der kan være tale om:

- Forekomst af social udstødelse af specifikke grupper eller individer i samfundet
- Mange personer føler sig utrygge
- Forekomst af hærværk, vold eller anden kriminalitet mod specifikke grupper af mennesker eller institutioner
- Manger personer udtrykker at være blevet dårligt behandlet eller diskrimineret
- Ringe tillid til institutioner i samfundet og ringe gensidig tillid til hinanden hos mange personer